

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 16. rožnika 1876.

List 24.

Tridesetletnica Njih Svetosti Papeža Pija IX,

odkar so nastopili vlado Kristusove edine, svete, katoliške in apostolske Cerkve.

Clarins illaxit Nobis eorum filialis amor, cum videremus eos consolationem Nobis adhibere cupivisse eo ipso tempore, quo acerbissimum Nostrarum argumenta augebantur. 13. Jan. 1872. Pius P. P. IX.

rečastitljivi poglavar vesoljne sv. Cerkve papež Pij IX so bili izvoljeni za naj višega pastirja 16. rožnika 1846.

Tedaj je 16. rožnika 1876 tega ravno 30 lét, in vesoljna sv. katoliška Cerkev se veseli in obhaja

preslavno 30letnico Papeža Pija IX, kterega Bog ohrani, vódi, živi še mnogo lét!

Mi vsi, ki smo otroci edine, svete, katoliške in apostolske Cerkve, smo tudi duhovni sinovi, hčere rečastitljevega Očeta Pija IX. Če smo pa otroci tako dobrega, tako rečastitljevega, tako preslavnega Očeta, moramo biti dobri, hvaležni, spoštljivi otroci. Moramo svojega Očeta ljubiti, spoštovati, braniti, ga podpirati z besedo, z molitvijo, z djanjem. Moramo se s svojim Očetom tudi veseliti o tako lepem godu, o obroku 30letnega najvišega pastirovanja.

Da ta god sv. Očeta nekoliko preslavimo, naj tukaj nasledujejo naj znamenitiši dogodbe Njih življenja, kakor tudi dogodbe Njih terpljenja in mučenstva.

1. Pij IX, po rimskem imeniku 262. papež od sv. Petra, so bili rojeni 13. majnika 1792 v Sinigaliji ko grof Mastaj Ferretti in keršeni od kanonika Mastaj-a ravno tisti dan z imenom: Janez Marija.

2. Birmani 9. rožnika 1799.

V lepši jasnosti se nam je pokazala njihova (slovenskih vernikov) sinovska ljubezen, ko smo vidili, da se Nam želeli tolažilo pripraviti ravno ob času, ko so se množili vzroki Naše brid kosti. Pij IX l. r.

Bit sanVs ad Tiberim
ECCLESIAE NAUTA PIVS
CATHVS,
P. B. C.

Zdravoga Te Bog ohrani,
V Colnu Petrovemu Kermar:
Tebi smo Slovenci vdani,
Prave Cerkve Poglavari!

3. Z detinskim usmiljenjem so s svojo materjo molili za papeža Pija VI jetnika l. 1799.
4. Prišli so po opravljenem 1. sv. Obhajilu v šolo v vstav Pijaristov Volterski 2. vinotoka 1803.
5. Bili so čudoma v Loreti ozdravljeni prehude bolezni l. 1816.
6. Za poddijakona posvečeni 18. grudna 1818.
7. Za mašnika posvečeni 10. mal. travna 1819.
8. Novo mašo so imeli 11. mal. travna 1819 v Rimu.
9. Šli so v Ameriko za papeževega poslanca v mesto Chili 3. mal. serp. 1823.
10. Oteli se barkoloma ob Limi 1824.
11. Postali nadškof v Špoleti 21. maja 1827.
12. Prejeli škofijo v Imoli 17. grud. 1832.
13. Oklicani za kardinala 14. grud. 1840.
14. Nastopili papežki prestol 16. rožn. 1846.
15. Bili so ob času rogovilstva v pregnanji od 25. listop. 1848 do 12. mal. travna 1850.
16. Vstanovili so zopet katoliško hierarhijo (cerkveno vlado) na Angleškem 20. kim. 1850 in na Holanškem 6. sušca 1853.
17. Razglasili so versko resnico neomadežanega spočetja 8. grudna 1854.
18. Popotvali so po svojih deželah 1859, in so bili sprejemani povsod s silnim veseljem.
19. Sovražniki so jim bili odtergali mesca rožnika 1859 Bolonjo in Legacije, meseca kimovca 1860 pa Marke in Umbrijo.
20. So med svetnike prišteli japonske mučence 8. rožnika 1822.
21. Obhajali so 18stoletnico sv. Petra 29. rožnika 1867.
22. Razposlali so poklic k vesoljnemu cerkvenemu zboru Vatikanskemu 29. rožnika 1868.
23. Doversili so 50. leto svojega mašništva 11. mal. serpana 1869.
24. Razglasili so versko resnico papežke nezmotljivosti 18. mal. serpana 1870.
25. Italijanska vojna je napadla Rim, s silo prederla mestno obzidje in se polastila papeževega mesta 20. kim. 1870, s čimur so sv. Oče postali slaven jetnik v Vatikanu,
26. Razglasili so sv. Jožefa za varha ter pomočnika vesoljne sv. Cerkve 8. grudna 1870.
27. Presegli so čas papeštva vsacega svojih prednikov 31. grudna 1870.
28. Obhajali so 25letnico svojega papeštva 16. rožnika 1871.
29. Presegli so leta sv. Petra v naj višem pastirstvu v Rimu 23. vel. serp. 1871.
30. **Danes.** 16. rožnika 1876, obhajajo pa preslavno

Tridesetnico!

K temu še pomislimo, da danes (16. rožnika) so sv. Oče Pij IX stari 84 let, 1 mesec in 3 dni. Pomislimo, da po vsih naznanilih imajo še popolnoma jasno pamet, da dan na dan brez števila zaslišanj iz vsih kraje sprejemajo, imajo pred verniki pogosto dolge, lepo vezane, učene, močno podučne in prijetne govore, da vsakemu vedó kaj njemu primernéga povedati, ga tolažiti, spodbudovati, učiti. Kdo, ki ima le še kolikaj katoliškega serca, bi se po vsem tem danes ne veselil in ne zaklical:

Molimo za našega Papeža Pija.

Ohrani ga, o Bog, poživi in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Vatikan s papežem in brez papeža. (K tridesetletnici.)

Vatikanski homec krije velika cerkev sv. Petra, v njenih podzemeljskih prostorih pa počivata velika aposteljna — ss. Peter in Pavel. Ta homec je središe, kamor se ozira, kjer se shaja vse keršanstvo.

Vatikan je glavno svetišče keršanskega Rima. Pogani so se ponašali s homcem Kapitolom; pa kaj je Kapitol proti Vatikanu? Še o predrimljanskih časih je ondi stalo etruško *) mesto „Vaticum“, od koder ima svoje

*) Etruski so se imenovali tudi „Raseni“ in so boje prišli cez reko Pado do Arna in Umbra ter so se stopili v eno ljudstvo s Tirenci, ki so prišli iz Lidije. O svojem cvetu so imeli v posesti takraj Apnenikov Mantuo, Bolonjo, ukraj pa Kapuo, Nolo in druge naselbe.

imé, ne pa svoje slave. Njegova velikost in slava izbaja od tod, ker ta homec je grob apostolskega poglavarja in ker na njem stoji velika bazilika sv. Petra in poslopje njegovih naslednikov.

Po svoji zmagi čez nasprotnika o Milviškem mostu je bil namreč cesar Konstantin sklenil, da bode Rim ozališal s prelepimi keršanskimi tempeljni. Med temi je bila bazilika sv. Petra na Vatikanu. Sv. papež Silvester je vložil podstavni kamen. Cesar sam je bil pričujoč brez dijadema ter krone in je po odloženi škerlatosti obleki sam prvi z lopato mahnil in na svojih ramah v čast 12 aposteljnov 12 košár persti prinesel na tisto mesto, kakor pravi rimsko izročilo.

Zidana je bila potem častitljiva stolpnica s peterimi ladijami na 100 stebrih. Pred vhodom je bil preddvor, s stebri obdan, na kterege so peljale lepe, široke marmorne stopnice, kakor tudi sedaj. Verh teh stopnic so pozneje papeži sprejemali cesarje, kadar so prihajali v Rim se dat kronati, ali sploh, da so molili na grobu

apostoljskih poglavarjev. Središe vsega zidanja je bilo „spričevanje“, „Confessio“, to je, raka, grob, v katerem počiva veliki apostelj. Ta raka je imela spodnji in gornji del; v spodnjem je bil grob sv. Petra in na strani altar, zgoraj pa veliki, glavni altar, kakor je tudi dandanašnji v novi cerkvi. Krog tega altarja zgoraj, pod veliko kupljo, je okrogel obod iz marmarja in 89 svetilnic gori ondi noč in dan.

Z zidanjem te častitljive stolpnice se je jelo tudi sploh močno pospeševati spreminjanje poganskega mesta in njegovih krutih in nenravnih spominkov v mesto keršanske olike in spodobnosti. Pogani so stermeli nad lepoto keršanskih cerkev, še bolj pa nad blagovitostjo in krasoto keršanske vere, ki jih je po tolikih zmotah, po tolikem terpljenji, po tolikih morijah človeštva poslednjič rešila iz temote in nepopisljive grozovitosti in jim odperla boljši čase za sedanje in za prihodnje življenje.

Le neznanska slepota dervi sedanje laži-liberalce nazaj v nesrečno poganstvo, akoravno je jasno kakor beli dan, da brez keršanstva je vse divjaštvo. Kaj neki bi bil Vatikan, kaj Rim sam brez Petra, brez papeža?

Čudno je, pravi dr. P. K. Brandes. *) Misel zastane ali omahne, ako si človek hoče Rim brez papeža pred oči staviti. Rim, ne več mesto sv. Petra! Rim mesto kakor druge mesta! Človek se prestraši pri tej misli na neznatnost, na pustoto, v kakoršno bi se mesto moralo pogrezniti. Bil bi sedanji Sidon in Tyrus. skoro v grobljah; — Atene, ne z življenjem več; — Theben z razdjanimi granitnimi dvorovi in samotnimi obeliski; — Ninive ali Babilon s kupi posipov in čepovi od nekdanje ponosnosti. Rimljani bi bili potem obožani predmeščani; njih kralj, ako bi ga imeli, varh slabo ohranjenih muzejev... To bi bil Rim!

Sej vidimo, kakošno razdjanje se precej pokaže, kakor berž hoče zopet zmagati pogansko načelo zoper nauk Kristusov. Kakošno razdjanje, brezvernost, nered, sleparstvo, očitno napadanje, tatinstvo itd. je že zdaj, ko je papež še v Rimu, pa kakor jetnik v Vatikanu, in ne more svojega blagega djanja in vpliva s toliko močjo razširjati po Rimu in po Italijanskem. Vselej kadar so sovražniki za kaj časa zmagali, ko so bili papeži primorani Rim zapustiti ali so bili sicer vtesnjeni v svoji oblasti, je zdajci mesto jelo božati, pešati in je na nič prišlo. O mnogih prilikah je „Danica“ že naznanovala, koliko n. pr. je mesto imelo še denara v blagajnici, ko so bili Piemontčani s silo papežu mesto vzeli; zdaj mestna blagajnica nima nič kakor le strahotne dolgove. Pa to je le mala reč proti strašni duhovni škodi, ki jo terpi narod v tacih okolišinah, kar se vidi zlasti dandanašnji po Laškem. Dr. Brandes pravi, da o nobenem času rimske zgodovine ni bilo divjaštvo tako kakor takrat, ko je bilo „sekularizirano“, to je, ko so ga posvetni nevredneži v oblast dobili. To je bilo med drugim o času „mestnih baronov“ v 10. stoletju in večkrat naslednjič, — to je dandanašnji, ko so karbonarji — laški prostozidarji — moč dobili. Bila je dostikrat prilika o sedanjem stanu poročati, in najberže še bo; zato pustimo to in obrnimo se k sklepu še nekoliko na častitljivega jetnika v Vatikanu.

„La Voce della Verità“ piše sledeče od sv. Očeta: „Naš sv. Oče so vkljub svoje visoke starosti čverst starček, ter imajo še take dušne in telesne moči, ktere se pri drugih enake starosti le redkokrat nabajajo. Vse dušne zmožnosti so še popolnoma, kar se razvidi iz vsakdanjih nagovorov do pogostega in obilnega števila

romarjev in obiskovalcev, in kar so še posebno o priložnosti svojega rojstnega goda razodevali. Krepke so bile njihove misli, navdušene podobe in izrazi.

Noben dan ne mine, da bi ne imeli pred sabo obiskovalcev iz raznih in naj bolj oddaljenih dežel; za vsacega imajo primernih besed pripravljenih, ktere on za vse žive dni ohrani.

Zakaj pa jih Bog tako čudovito ohrani? Ali mar zato, da bi bil njegov zvesti hlapec molčeča in žalostna priča pri tolikem razdjanju? Vsi drugačni načerti so od Boga zaznamovani. Ta udarec je moral nastopiti vsled strašnega in skrivnostnega sklepa, ki je zapopaden v Kristusovih besedah: „Pohujšanje mora priti!“ Kakor so v naternem redu potrebni viharji, da zrak čistijo, tako so moralni viharji potrebni zavolj skušnje dobrih in zavolj kaznovanja hudobnih, da vkoreninjene neredne izrujejo, ter zamorejo nove čednosti poganjati.

Toda Bog v tej terdi in potrebni skušnji ne pusti svojih otrok in svoje Cerkve brez vlade; otrokom daje zgledov in besed, ki jih poterjajo, Cerkvi pa takega glavarja, ki je zmožen jo vladati.

Silovitemu preganjanju od poganstva v prvih treh stoletjih je bil Bog 30 papežev mučenikov nasprot postavil; nevarnemu krivoverstvu pa papeže v 4., 5. in 6. stoletju; in ko se je nevarnost ponovila, pa one v 16. stoletju.

In kadar so divji narodi Rim napadali, je Bog Alariku nasprot postavil sv. Inocenca, Atilu in Genzeriku sv. Leona, Teodoriku sv. Janeza I, Longobardom sv. Gregorja Vel., in frankovskim in švedskim hudobnim vladarjem sv. Gregorija VII, Aleksandra III, Gregorija IX.

Manj silovita, pa toliko bolj zvijačna in nevarna je sedanja skušnja; in glejte! treba je bilo, da je Bog obudil Pija IX poglavarja, ki s svojo stanovitnostjo kroti abotne, s svojo ljubeznjivostjo zmaguje zopernike, in s sijanjem svojih čednost napolnuje z občudovanjem nasprotnike, s svojo besedo pa vodi in vlada pastirje vseh narodov.

Ali bode pa zmagal? Je že zmagal. Njegova zmaga je Sillabus, Vatikanski vesoljni zbor, oporeke (protesti) in 5letna ječa, kar vse njegovo zmago venča.

Sillabus je v serce ranil socijalne zmote; zbor je usmertil galikanizem; oporeke so ohranile pravico, ktera bo po končani povodnji vstaj in hudobij spet oživela in nov svet stvarila.

Pa mi bi radi, pravijo mnogi, sami vidili zmago te vojske; radi bi doživeli uničenje hudobnih, in zmagovalstvo dobrih.

„Nescitis, cujus spiritus sitis!“ ne veste, čiga duha ste! Kdo ste vi, da se prederznete Bogu način in čas predpisovati? Kadaj je on svojim apostelnom in zvestim služabnikom vsih časov obljubil mir in počitek, toliko manj pa posvetno zmago? Nikar ne zamenjajmo neba z zemljo, ne Gospodovih potov z našimi poti!

Taka zmaga bo gotovo prišla; kadaj pa, tega ne vemo, in ni treba vediti, in tudi ni treba, da jo mi vidimo. Kako hočemo mi, červiči zemlje, Božji Previdnosti postaviti, ktera morda le zato odlaša, da bo zmaga toliko sijajnejša postala. Nadjajmo se gotove zmage vsled naše vere, cerkvene zgodovine, in vsled slavnega prizora sv. Očeta, ki je v taki starosti, v kateri vsaka stvar onemore, zmiraj enak; ki kot jetnik k sebi vabi iz vsih kotov sveta ljudi vsih jezikov in stanov; ki sam vsega oropan vendar zamore vsakoršno revšino podpirati; ki stiskan od sovražnikov vendar razpošilja svoje besede in postavne na vse kraje zemlje, kjer se 200 milijonov ljudi njegovemu imenu uklanja. Že to je znamenje, da Bog ne bo vtesnil svoje milosti, ktere iz-

*) Der h. Petrus in Rom und Rom ohne Petrus. Eiusiedeln, New-York u. Cincinnati 1867.

veršenje zamoremo s poterpežljivostjo in molitevjo popoševati, akoravno ne vemo ne dneva in ne ure.

Cerkveno premoženje.

(Dalje.)

VIII.

Priméra cerkvenega premoženja z drugim premoženjem.

Pred sklepom tega spisa o cerkvenem premoženju resnobno in slovesno vabimo, in kličemo vse tiste (naj so že kar ali kdor koli: stari ali novi ajdje, judje, prostozidarji, liberalci, vladarji, vojvodi, knezi, ministri, poslanci, bankirji, kapitalisti, grajšaki, obertniki ali kmetovalci), kateri bi namerovali, svetovali, prigovarjali, silili, da naj se cerkvam in samostanom poberejo posestva, premoženje, imetja.

Vsi taki in njim enaki morajo tako, kakor cerkev (glej II) temeljito po pismih, pogodbah, in spričalnih veljavno dokazati in dognati: 1. kako da so oni k premoženju prišli? 2. kakošen namen ima njih premoženje, — da se pusti in varuje vsakemu, kar mu gre, po starem pregovoru: Cuique suum.

Če bi se pa vendar kedaj moralo komu kaj krivično uzeti, pograbititi, to je rečeno, pa ne dopušeno: da se uzame tistim, katerim bi bilo uzeti

1. manj krivično, in
2. bolj izdatno.

1. manj krivično bi bilo uzeti tistim, a) kateri ne moreje ali nočejo dokazati, da so po tako poštemem in pravičnem načinu k svojemu premoženju prišli kakor Cerkev II; b) katerih premoženje bi ne imelo tako lepega, dobrega, občekoristnega in pobožnega namena kot cerkveno III?

2. Bolj izdatno, katero premoženje bi bilo po primeri namena obilniše kot cerkveno?

Vsemu svetu je znano, da posebno judje po cerkvenem premoženju nameravajo, zijajo in pritiskajo, ko je znano, da države čezdalje bolj obožujejo in se zadolžujejo; judje pa nezmérno obogatujejo. Časniki n. pr. (Wien. Kirchen-Ztg. v. 19./2. u. 30./4. 1870 Nr. 8 u. 18) cenijo:

1. premoženje same družine Rothschildove še na več tisuč milijonov gl. *) Pervi zarodnik ali oče te družine (Mayer Amschel) je še pred kakimi 120 ali 130 leti vse svoje premoženje v krošnji nosil — s krošnjo kramaril. Naj bi ta zdaj naj bogatejši judovska rodovina dokazala: a) po katerem potu in načinu je v tako malo letih do tolikega premoženja — bogastva prišla? b) Namen tega premoženja, namreč, da po hišnem statutu ali pravilu ne sme nikomur drugemu kat le samo judom v roke priti, gotovo ni lep, ne dober, ne občekoristen. Toliko premoženja je za eno samo družino veliko preobilno in bi bilo za državne dolgove in potrebe milijonkrat zdatniše kot cerkveno. (Samo po sebi se umeva, da s tim ne menimo, da naj se jim uzame premoženje, temuč le pojasnujemo nedoslednost in krivico tistih, ki hočejo cerkve ropati.)

2. Premoženje sedmerih judovskih kapitalistov na Dunaju znaša nad 2000 milijonov goldinarjev. Naj bi ti judje kapitalisti skazali: a) kako so k tolíkemu kapitalu prišli (če po boljši poti kot Cerkev k svojemu), in b) kakošen namen ima ta njih kapital (če boljši kot Cerkvenega premoženja)?

*) Baron Anselm Rothschild, ki je na Dunaju 1874 umrl, je zapustil svoji družini nad 5000 milijonov.

3. Časniki in brošure (n. pr. Weckstimmen, Heft 4.) dopovedujejo, da so nekteri ministri, državni poslanci, vradniki, „verwaltungsrahti“, zakladalci za armado itd. kar na enkrat obogateli, milijonarji postali. Kako? „per fas ali per nefas“, po pravici ali ne? ne vemo. — Vsa Bruk in Hainoten sta poterdila star slovensk pregovor, ki ga nočemo tu zapisati.

4. Kako dunajski časnikarji ljudj slepijo in odirajo; sebe pa bogatijo, beri „Slovenca“ šteev. 97, 19. avgusta 1875, n. pr.: da bi o sleparstvu s turškimi srečkami molčali, je dobila „N. fr. Presse“ 25.000 gold., „Presse“ 25.000 gl., „Tagespresse“ 10.000 gl., „Wiener Tagblatt“ 32.000 gl., „Fremdenblatt“ 12.000 gl., in tako drugi manj ali več.

Leta 1871 vstanovljena Wiener Raten und Renten-Bank je razdelila med 54 dunajskih časnikov 33.285 gl. — Je to dostojno?

Mi privošimo vsakemu, kar mu gre, ne želimo nikomur kake krivice, in imamo vsacega za poštenega in dobrega, dokler se sam ne skaže, da ni pošten, ni dober, ni pravičen. Torej, če judje in njih tovarši svetujejo, pritiskajo in silijo, da naj se za državne dolgove in potrebe pobere in poropa cerkveno premoženje, ki je samemu Bogu posvečeno in služi 27 milijonom katoličanov v Avstriji v Božjo službo, s tem pač očitno kažejo, da Bogu in nam niso dobri, ne mislijo pravično in pošteno, in ne morejo nam zameriti, ako terdimo, da cerkveno premoženje ima postavniši podlago, kakor pa njihovo.

Zatoraj, da malo rečemo, namesto cerkvenega premoženja pa judovsko premoženje za državne dolgove in potrebe porabiti

I. ni veči krivica:

1. ni veči krivica zato, ker judje in njih priverženci še niso in ne bodo dokazali, da so k svojemu premoženju po tako poštemem in pravičnem potu in načinu prišli, kot Cerkev;

2. ni veči krivica zato: ker je toliko število nako-pičenih milijonov za posamezne družine veliko preobilno, ter nepotrebno;

3. ni veči krivica zato: ker imajo svoje bogastva veči del iz državnega žepa, v kterega 27 milijonov katoličanov davke plačuje;

4. ni veči krivica zato: ker ima njih premoženje tako sebičen namen, da ne sme nikomur drugemu v roke priti, kot le samo judom;

Po tem takem bi bilo judovsko imetje v državne namene porabiti manj krivično; pa

II. za milijone in milijone zdatniše, n. pr. po 5. zvezku statističnega letnika c. kr. centralne komisije so leta 1870 v Cisleitanijski bogočastje, za cerkev in duhovščino znašali lastni prihodki 5,335.920 gl. in dodatek iz verskega zaklada 2,106.540 gl., skupaj 7,442.460 gl., kaj je to proti 7000 milijonom za osem judovskih družin na Dunaju? Sicer, pa kakor smo že rekli: vsakemu pravica; vsakemu svoje!

(Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisli.

Iz Ljubljane. *Tridesetletnica naj višega pastirstva Pija IX!* Že beseda je ginljiva in mora vsakemu verniku serce povzdigniti. V vsih stoletjih od sv. Petra ni bilo nobenega papeža, ki bi bil dosegel leta sv. Petra, Pij IX pa so ga presegli v vladi v Rimu za šest lét; stopijo namreč zdaj v 31. leto. „Unità“ pravi: „To je tako posebna dogodba, da si jo moramo misliti kakor zastavo zanesljive zmage“. Tudi pristavlja, da se kato-

ličani povsod pripravljajo preslavljat to preimenitno obletnico papeževe izvolitve.

Prečast. škof Siboni v Albengi pravi: To izvira iz posebnega varstva Marije Device, in moramo spoznati, da ohranjenje tega velikega papeža je milost, je čudo; zakaj kakor se mu množijo leta, toliko bolj prihaja velik in čudovit. Čudovit je v vsem, v starosti, v serčnosti, v stanovitnosti, v poterpežljivosti, v pohlevnosti; on je papež velikanskih djanj, naj viših slavnosti, oklicanja Neomadežane, Vatikanskega zbora, Svetnikov, terpljenja, junaških bolečin in keršanske dobrotnosti.

Bog živi Pija IX!

Iz Ljubljane. (*Pismen spominek ranjcega P. Valjavca.*) Iz prijateljske roke smo dobili kaj prijazno pismo, ki ga je r. Valjavec še ko bogoslovec l. 1856 pisal svojemu prijatelju, čigar ime bodo čitatelji posneli iz obsega. Vidi se iz pismenca, kako vernega duha je Valjavec že takrat bil. Glasí se: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Ljubi Andrej! V dolžnost si štejem nekoliko veratic do Tebe pisati; zares zaslužil si jih. In zakaj, dragi moj? Za Tvoje zares male domače, ljubeznjive, npravne pesmice. Bog Ti poverni trud tisučero tukaj in unkraj groba — naj Te spremlja blagodat Božja povsodi, koder koli boš hodil! — S priserčnim veseljem sem jih brebiral in se nad njimi veselil. Takó je prav, Andrej! pošteno, to veljá pred Bogom in pred ljudmi; — posvetojaški „osvettljenci“ naših časov so gole sôve, ki luči belega dneva in zatega solnca viditi ne premorejo. — Kaj pomeni tista omotična slepa idealnost, v kateri plavajo „izbiksani“ in prebrihtani učeni pesniki naše dôbe, ki vero in npravje sovražijo ko noč podnevne žarke in ju čertijo bolj ko človek, kteremu je življenje drago, pisanega zalezljivega gada. Ta je prava: ne se dati premotiti od čukov svetá; prav imaš: dvema gospodoma se pač ne dá služiti. Enemu se je treba zaméríti, in bolje je, da se svetu zasovražimo in pristudimo, kakor pa svojemu Stvarniku, ki je pevske gerla in dušne sile vsotvaril in jih človeku posodil. On nam je dal moči, Njemu gre tedaj tudi naša delavnost; gorjé pesniku, ki Božje darí v napak obrača, nepopisljivo ojster bo Sodnik proti njemu. — Zavoljo oblik so še zmíraj stare zmešnjave; lepo bi bilo, ko bi se pisalo po starem. Ni ga, da bi zamogel vsim Slovencem vstreči, saj jim še nekterim sam ljubi Bog in Oče nebeški po volji ne dela. Ako bi hotli vsim vstreči, takrat bomo ravno naj manjšemu številu ljudi po volji. — Pa je že dobro, ljubi Andrej, Bog Te nam še živi mnogo lét, da nam boš še kaj spisal, in pa kmalo! Bog Ti poverni, še enkrat ponovim, tisučero Tvoj trud na duši in na telesu; pesmim Tvojim pa naj odpre vrata po vsej mili slovenski zemlji“ i. t. d.

Žganje.

II.

V št. 5. letošnjega leta je jela „Danica“ žganju „dolžno hvalo“ dajati, zaderževale so pa po nekaj drugotne tvarine, da se ni precej nadaljeval ta potrebni nauk. Recimo tedaj še ktero.

Že davno so dobri ljudje in prijatli ljudstva žganju to hvalo dajali, da naj veči dobrotnik ljudstva in izmed naj slavniših móž bi bil, kdor bi ljudstvo odvadil žganje piti. Boljšega dela človek v mnogih okolišinah skorej ne more storiti, kakor če vse moči nateza, da bi ljudstvo pitje, žlempanje in srebanje žganja opustilo. Preganjavec žganja je dobrotnik za dušo in za telo. Ko bi bil Bismark namesto katoliških mnihov in duhovnov začel žganje iz dežele tirati in z zemlje pregnati, bi

bil drug móž kot je tako. Tudi če kdo vse gosénce, hrošče (kebre) pobere, vse volke postreli; ne bo tolika dobrega storil, kakor če žganjarske kotle v drugo pošteno orodje prekuje in pretopi. Še več. Če bi imel kdo moč slano, točo in nalive ukrotiti; bi storil človeštvu manjši službo, kakor če žganju tako klapoušajico pritisne, da se bo v egiptovsko temo pogreznilo.

Preden pa „ljubo žganjče“ dalje hvalim, naj zapíšem tukaj izgled od treznosti sploh, ki sem ga tē dni bral. Danes, ko to pišem, je ravno post; zato besedico o postu.

Doktor Willmar Švabe v Lipsiji v svojem homeopatiškem časniku mesca majnika tekočega leta piše to: Nekov doktor Decaisne (r. Dekén) v francoskem časniku „La France“ naznanuje mičen spis o postu v tem pomenu, da tudi naj ojtrejji pravila redovnikov Trapistov niso zdravju nasprotne; Trapisti, pravi ta zdravnik, od 14. kimovca do prve nedelje v postu v 24 urah samo po enkrat na dan jedó. To kosilo je ob tréh popoldne, dvanajst ur*potem ko vstanejo (vstajajo pa o pol trih po polnoči). Teh 12 ur spolnujejo z moltvijo in z delom. Pri tem se počutijo prečudno dobro, neprebavljivost in bolezní v želodcu so precej redke med njimi. Živeč Trapistov je 370 gramov (blizo 21 lotov) kruha, k čimur se smé privzeti tudi podzemljic; juha brez zabele; skleda korenin, ali na vodi kuhanega sočivja. — Meso, ribe, srovo maslo in jajca so zdravim prepovedane; olje se smé rabiti samo za salato. Navadna pijača je pol litra jabelkovca (jabelčnega mošta). Pokosilce je srovo in kuhano sadje ali pa repa. In ravno tako življenje človeku življenja kratko in malo ne krajša, temuč še le pripomore k zdravju in dolgemu življenju, zlasti ako se k temu prišteva še delavnost in dobri zrak, v kterem živé ti redovniki. Protín (putika) ni znan v trapistovskem samostanu; v 28 letih domači zdravnik višega trapistovskega samostana ni doživel nobenega mertuda, ravno tako ne vodenice, ne kerča, ne kamna in ne raka. Kužne bolezní, če so tudi vse okrog po deželi razsajale, niso prestopile klosterskega praga.

Tako piše dr. Švabe. S tem naznanilom o postu in zdravju Trapistov na Francoskem, kakor „Pilger“ piše, se zlagajo tudi poročila iz Marija-Zvezde v Bosni. Trapiski brat Caharija, ki je nedavno na Dunaju zbiral pomočkov za ubožnico v Bosni, je pripovedoval, da slabotni in bolehní ljudje, ki so pristopili v njih red, so postali močni in zdravi redovniki.

Žganjekar, kaj praviš k takemu življenju? Morebiti bi tudi ti ne gledal tako serpo in ne imel tako rudečega nosa, tudi bi se ti roke ne tresle, ako bi pil lesnikovec ali hruševce namesto „špiritusovega žganja“. Zlasti pa bi se tvoji družini bolje godilo, tvoja kašta bi ne imela „jetike“ in tvoja streha bi ne zijala zdihovaje kakor lačen krokodil, ako bi ti vsih grošev in patakonov ne znesel v žganjarijo.

Zdaj pa naj bo dosti, — bom že drugi pot zopet malo pohvalil srébanje vodenege „špiritusa“ in enacih šnopsarskih spakarij, ki ljudem možgane mešajo in mnogo naših rojakov v živinčeta spreminjajo. Ali ni kervava škoda za lepo človeštvo, podobo Božjo, ki jo žganje sprevrača v pošasti brez uma in spodobaosti?

Razgled po svetu.

V Rimu se snujete dve važni obravnavi, vsled kterih naj bi se dve umerli, pobožni osebi med zveličane prištele. Obe obravnavi ste tudi za Avstrijo zanimive.

14. maja se je v vatikanski prestolni dvorani v pričó sv. Očeta, kongregacije obredov, in v pričó raznih

odličnih oseb bral dekret, s katerim sv. Oče poterjujejo junaške čednosti Klemena Hofbauer-a. Pri tej slovesnosti so bili tudi nazoči: Avstrijski poslanec gr. Paar, auditor mens. Nardi, redovni general z vsimi v Rimu bivajočimi redemptoristi, kterega reda ud je bil Klemen Hofbauer.

Enako pravdo o oblaževanju Marije Kristine, Sici-lijanske kraljice, je kongregacija obredov začela obravnavati 16. maja pri kardinalu Patriciju, kardinal-dekanu sv. zbora. Leva prvi del pravde je obravnaval čednosti častite služabnice Božje. Določba ostane tajna. Take pravde se godé dolgo časa; najpred se preiskujejo čednosti in celi tek življenja dotične osebe natančno; potem se prestopi k čudežem, ki se ravno tako vestno pretrésajo. Vsaka senca dvoma se mora odstraniti, preden je reč pride do sv. Očeta, kjer se vse zopet natančno preiskuje.

Ta obravnava je tudi za Avstrijo zato zanimiva, ker častita Marija Kristina, umerla l. 1836, je bila sestra naše dobrotljive cesarice Marije Ane v Pragi. Jedro njenih čednost je bila dobrotljivost do revežev in zatajevanje; od jutra do večera je le za uboge delala, šivala, kerpala in lastne obleke v njih porabo predelovala. Lišpa in zerkala ni poznala; naj veči nadležnost ji je prizadalo to, da se je morala véasi po dvorni šegi in „etiketi“ v kraljičji lišp obleči. Druge svetne gospé med lišpanjem, v zerkalo gledaje, vedno nad strežnicami godernjajo, da svojega posla zadosti umetno ne zveržujejo. Naša Kristina je pa med tem, njej dolgočasnim, nesterpljivim poslom namesto zerkala imela v rokah vložene prošnje (suplike) ubožcev, jih prebirala, reševala, in vsakemu dotično svoto denara v pomoč odločevala. Kako zvesto tudi njena še živa sestra Marija Ana njen zgled posnema!

Naš sv. Oče, po besedah „križ od križa“, so tega priitka pač res vredni. Oni ne le vse križe, preganjanje in ječo voljno prenašajo, temuč si prizadevajo tudi vedno kinčati sv. Križ z novimi, bliščečimi biseri: taki biseri so zveličani in svetniki, od Poja IX razglaševani, in na svetilnik okoli Križa postavljeni.

Častita Marija Kristina, iz sardinske kraljeve hiše, je bila velika d. brotoica cerkvá, samostanov in ubogih; njen sorodnik Viktor Emanuel je pa že veliko milijonov cerkvenega premeženja, in gotovo tudi marsikaj od Marije Kristine podarjenega, dopustil uzeti cerkvam in ubogim. Da bi ga pač imenovana obravnava predramila, do kosti prešinila, in k spoznanju pripeljala, naj bi svoje krivično ravnanje ustavil, in ugrabljeno zopet povernil!

Novo Laško. V žalostnem stanu se nahaja opravištvó (administracija) dobroteljnih (pie opere) naprav na Laškem. Svota teh vstavov znaša 1240 milijonov vrednosti; in vendar pri vsem tem raste vedno bolj siromaštvo, in laške mesta imajo neštevilno ubogih in revežev. Opravištvó se nahaja v rokah liberalnih ministrov, kteri nimajo odveč vere, kakor v sebičnega mamona.

Že v l. 1872 je poslanec Tocci v državnem zboru takele govoril: „Znano je vam, da izvirajo vse dela keršanskega usmiljenja iz vere; kajti Cerkev je učila reveže obdarovati; ljubezen do bližnjega je v zapoved povzdignila, tempeljne za Božjo službo zidala, naprave za uboge in sirote ustanovila.

Dokler so bili oni zavodi pod cerkvenim vodstvom, so dobro pospeševali in potrebam vstrezali; to spričuje bogata zaloga še dandanašnji: 1240 milijonov, in torej se opravištvó ne more suma krivičiti. Toda, odkar si je vlada prilastila opravištvó, in Cerkev spodrinila, je nastala zapravljivost. Ta potrata se je pričela že z gr.

Kavurjem, kteri je, odstranivši duhovnike od predsedovanja v družbah usmiljenja, postavil vmes osebe, že pred več leti umerle! Lepa razumnost in skerblijvost! In ta neugoda je od tiste dobe zmiraj višej rastla, in zadnjič je bila sekularizacija zavodov tudi v Rimu vpe-ljana; zoper tako početje so škofje protestirali, toda brez vspeha.

Ministerstvo namerava z dobrotnimi napravami to storiti, kar je z redovniki, redovnicami, s kanoniki in s papežem storilo, — namreč ugrabiti, kar pa vsled poprešnjih postav samo sebe obsojuje, in se za krivično razglasuje.

In tako bomo v kratkem vidili: kako zaloge dobroteljnih naprav prestopijo naj prej iz rok duhovnov v roke svetnih; kinalo potem jih bomo vidili iz svetnih rok v judovske kremplje preseliti se, ko jih bodo na kant dali. Judje bodo tedaj postali gospodarji onih posestev, ktere je usmiljenost naših očakov Jezusu Kristusu v osebi njegovih revežev darovala. — Vse to je vredno delo onih, ki so z močnim udarcem Jezusovo ime v Rimu razrušili, — ki so z gerba hiše Savojske odstranili križ, kteri ga je kinčal, in namesto njega pa framasonsko zvezdo vanj postavili.

„Unità“ je dalje prinesla nekatere dokumente knezov Savojske dinastije, iz kterih se razvidi, kako so oni z jezo Božjo in s prokletstvom žugali vsim tistim, ki bi se prederznili njihove keršanske zapuščine skruniti ali pograbititi.

Umbert I je l. 1042 daroval pobožno zalogo cerkvi sv. Lorenca v Grenobli, ter pravi: da je to darilo storil Bogu in sv. Lorencu, in pristavi: Kdorkoli bi to darilo oskrnil, on bi zapadel jezi Božji, Marije Device, ss. Mihela, Petra in vseh svetnikov; se bo pahnil v peklen-sko brezno z Judžem izdajavcem, s cesarjem Neronom, z Datanom in Abironom. V tako grozovito hudodelstvo je Umbert I pristeval, ako bi kdo Cerkev v njenem posestvu oskrnil.

Ravno tako je sedaj in zažugal grof Odon, ki je bil neke zapuščine nunam podaril; v dotični opereki piše: Kdor koli, duhoven ali svetni, bi se prederznil to zapuščino oskrniti, naj zapade v jezo vsomogočnega Boga, prekletstvo naj ga zadene itd. Enako žuga gr. Amadej III vaim, ki bi posestva menihov oskrnili, in se v njihove samostane vrivali.

Take in enake so bile žuganja keršanskih knezov Savojske hiše, kterih naj sedanjji ministri ne prezirajo, in v zasméh ne stavijo. Ker pa se grabeži za nje ne menijo, torej se spolnuje očitno nad njimi izrečeno pre-kletstvo.

Turško. Kaj je „softa“? — Veliko se govori zdaj o „softi“ in njenem vplivu na Turškem. Kaj je tedaj ta „softa“? Softa (blezo nom. collect.) niso nekaki učenjaki, ampak učenci, gojenci iz „medres“, to je, iz šol, ki so sklenjene z mošejami. V teh šolah se učí muselmansko pravo in muselmanska teologija. Softa živi po „imaretih“, ki so nekaki vstavi, v kterih mladina biva in se hrani in učí brez plače. Medrese, imareti in mošeje, ali bolje reči, džamije, se zderžujejo iz lastnih vstanóv, ki so skoro same nepregibljive posestva in se imenujejo „vakuf-i“, kakoršni so povsod, koder muselmanstvo gospoduje. Učeniki za softo se imenujejo „hodžja“ in se jemlje iz izučene softe. Kadar hodžja neko število lét učí, postane „ullema“, učenik ali doktor postave (a'llem, učiti). Taki vživajo veliko čast in so izjeti od vojaške službe.

Doveršivi medresne nauke dobí mladi Turk vladno službo ter bože n. pr. „imam“ (pridigar), „mufti“ (tol-mač postave, notar, advokat), „mollah“ (duhoven), „kadi“ (sodnik). Nekakemu izpraševanju se podverže še le,

kadar službe iše, ne pa po doveršenih šolah. Ako želi duhovsko službo, ga poskusi „šejh-el-izlam“ (poglarar mohamedanske vere) v Carigradu, ali pa kaki „kadi-mollah“ (duhovni oskerbnik in sodnik kake okrajine). Izprašuje ga iz „korana“, iz staro-arabščine in iz narodnega jezika, iz Mohamedovega življenja, modroslovja itd. Ako ni še zrel za službo, postane samo namestnik („naib“), prisednik pri sodnji. Kadar postane „mufti“ ali pa „kadi“, se šteje že k „ullema“, kakor bi rekel k vradnikom, „učeniom“. Taki smejo tudi k deržavini vladi ktero spregovoriti. Naj viši „ullema“ se imenuje „mufti-el-kebir“ (veliki mufti), in ta ima naslov „šejh-el-izlam“ (poglarar za izlam). Ta ima predpravico, da ga ne smejo k smerti obsoditi. In vender ga je bil ravno undan poprešnji sultan še od službe odstavil!

Nekoliko čudno je torej, da bi ravno softa imela toliko moč, kakor se ji pripisuje v sedanjih prekucih. Bolj verjetno je, kar piše „Unità“, da namreč prekuc v Serajlu je bil doveršen po stranki mladih Turkov, vojenih od ljudi, ki so nektere leta bivali po velikih evropejskih mestih in zahtevajo sprememb v opraviluem in gospodarskem oziru, ob enem pa tudi hočejo izmakniti se tujem podklonstvu, ter oznanujejo samostojno politiko, nenavezano na tujstvo. Temu imenu primerno je ime „softa“ v daljnem pomenu, „safath“ namreč zaznamuje „liberalis, humanus fuit“, tedaj nekake „liberalce“, „humaniste“ turškega kopita! Vender nočemo terditi, da je „softa“ ravno te korenine, ker med učeni samimi je blezo še prepír, od kod da je to ime.

Drobne novice. Rumunija je hotla 16 mil. posojila, pa se ji ni sponeslo. — Grecija in Rumunija odrekujete, da bi bili v kaki zvezi s Serbijo in Černo goro. — V Berni švicarski še ni konec homatij; zdaj so si ondotni odpadniki „alkatoliki“ izvolili Olten-Erzoga za nekacega škofa. — Anglija že nič več ne skriva svojega pripravljanja v brodovstvu in vojenstvu za boj. Odmen je zorel že dolgo časa in poslednje dogodbe v Carigradu so doveršitev le pognale: utegne se še zatezati, ne pa ogniti. Tako meni saj „Unità“. — Ukaz šejh-el-izlama v Carigradu prepoveduje softi nositi orožje in se zbirati po očitnih cestah. — Namestnega egiptovskega kralja pričakujejo v Carigrad, ki se ima pokloniti novemu sultanu. — „Times“ vedó iz Berlina: Avstrijska je sklenila, da se neče več ustavljati ruski politiki na Jutru. — Vstaši odbijajo primirje. — Černagorski knes je boje očitno sprejel poveljstvo vstajnikov in zbira vojenstvo v Podgoroci.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Moja žena in sin sta bila zelo bolna, v veliki smertni nevarnosti, in tudi ni bilo znati, da bi bile zdravila od zdravnikov kaj pomagale. Tedaj se obernem z velikim zaupanjem do Marije, naše ljube Gospé presv. Serca, z obljubo, po Danici razglasiti, ako bom uslišan, in opravim s svojo družino devetdnevnic v čast naše ljube Gospé. Sinek je nato hitro ozdravel, pa tudi ženi se je zboljšalo. Ko se potem hoče ženi bolezen poverniti, še enkrat opravim s družino devetdnevnic v čast sv. Jožefu, in se ji je zopet zboljšalo ter je zdaj pri navadnem zdravju, za kar izrekam naj priserčnišo zahvalo.

Na Štajarskem, 7. rožnika. M. J., mož.

Št. 2. V spolnjenje svoje obljube naznanujem naj priserčniši zahvalo naši ljubi Gospej presvetega Jezusovega Serca in tudi vsim udom te preblage bratovšine,

da sem od milosti Božje na njih prošnje in po prav marljivi skerblijivosti zdravnika g. F. Vavpetiča v resnici zadobila neprecenljivo polajšanje v svoji tako dolgi bolezni. Kmali po omenjeni prošnji, že med opraviljanjem devetdnevnic, se mi je zboljšalo, ter kakor sem narbolj preserčno želela, sem se že danes, v god in praznik presvete Trojice, očitne Božje službe v glavni cerkvi vdeležila. Nepopisljive radosti in veselja se mi serce topi; torej ponavlja svoje zahvalo izrečem v živi veri, terdnem zaupanju in goreči ljubezni od Boga, kako res je: kjer je sila in bridkost naj huji, je Božja milost naj bližej; tega sem jest očitno prepričana.

V Kamniku, 11. rožnika 1876.

Marija Fajgel.

Prošnje.

Št. 1. Revna oseba, katera že delj časa za bolnim očesom silno terpi, ter nikakoršne zdravila, že tudi mnogotero poskušane, nič ne pomagajo; se preprično v združeno molitev udom bratovšine Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca naj lepše priporočuje s tem pristavkom, ako po Marijini priprošnji zadobi še zdravje, da hoče to v zahvalo neskončno dobrotljivemu Bogu in v čast Mariji, naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca očitno z imenom po „Zgodnji Danici“ razglasiti.

F. P.

Št. 2. Hči prelepo priporočuje svojo, presilni strasti nagle jeze vdano mater, da bi po priprošnji Marije, naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca od milosti Božje po združeni molitvi zadobila dar ljube krotkosti, potepeljivosti in pravega spoznanja.

M.

Št. 3. Terdovraten sovražnik do svojcev je živo priporočen v bratovsko molitev, da bi se mu serce omečilo in se njegova duša ne pogubila.

Št. 4. Že dolgo bolnega mladenčca v molitev priporočuje duhoven in njegovi ljudje, naj bi Bog na priprošnje Naše ljube Gospé presv. Serca njemu podelil ljubo zdravje, ako je to njegovi duši v zveličanje. Tudi sam se priporoča v ta namen.

Št. 5. Skerbna mati ponižno prosi častito bratovšino, naj naši premili Gospej gorko priporočuje njeno družino in sorodovino, — še naj bolj pa dva sina, da bi se s pogubne poti na zveličavno stezo nazaj vernila. O kako preserčno mati to želi in prosi!

Iz Goriškega, 2. rožnika 1876.

Št. 6. Kmalo bo štiri leta, odkar mlada deklina zastran nenavadne, čudne bolezni ne more iz postelje. Večkrat se zdi, da je njena zadnja ura odbila, in je, ali vsaj se zdi, da je brez vse zavednosti. Pa zopet se kakor iz spanja prebudi, in vé, kaj se je okoli nje godilo. Njeno terpljenje, kakor se zdi, ni le telesno, ampak tudi na duhu. Še bolj žalostno je to, da ji je besedo popolnoma zaperlo. Le od časa do časa za nekaj ur spregovori, in perva njena želja je takrat, prejeti sv. zakramente. Priporočuje se torej ta bolna deklina v gorečo molitev družbe Naše ljube Gospé. Ako bo molitev uslišana, se bo to v „Danici“ razglasilo.

Iz Goriškega, 8. rožnika 1876.

Št. 7. Iz Istrije. *) „Cvet in sad zveste molitve“ je kaj posebno ginljivo v „Zg. Danici“. Tudi jest imam prav gorečo prošnje. Priporočujem se iz cele duše udom Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca v molitev za telesno zdravje, še bolj pa za rešenje iz dušnih bridkosti, ki me hudo terpinčijo; izidi se Božja volja.

*) Doželene bukve dobite s poštnim povzetjem. Vr.

Št. 8. Priporoči se vsem udom bratovsine v molitev več bolnikov; — tri sovražne osebe; — slab oče in kristjan.

Št. 9. Iz Štajarskega se spod zaznamnjani goreče priporoča v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega v prehudih dušnih britkostih, in tudi telesnega zdravja močno želi; zaupa, da mu bodo bratje in sestre po Mariji sprosili milost od Boga. Ako dosežem, bom zahvalo v Danici razglasil. J. P.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Rožnik. — Junij.

18. **Nedelja II** po binkoštih. Evangelij: „Od velike večerje“. (Luk. 14.) Ss. *Feliks* in *Fortunat*. (Glej 11. rožnika.) — Ss. *Marka* in *Marcelijan*, brata sprič., sta v ječi spreobrnila svoje starše in svoji ženi, ki ste bili prišli ju prosit in pregovarjat, naj bi vero v Kristusa zatajila in se smerti otela; sveta brata sta po mnogem strahovitem mučenju dosegla nebeško krono l. 286.

19. **Ponedeljek**. Sv. *Julijana Falkonerska*, devica in posebno goreča častivka presvetega Rešnjega Telesa. † 19. rožn. 1311. — Ss. *Gervazij* in *Protazij*, brata in sprič. v Milanu, sta bila umorjena 19. rožn. 169. *Filip*, Kristusov služabnik, ju je pokopal na svoji pristavi. Sv. *Ambrož*, Milanski škof, ju je po Božjem razodenju našel proti koncu 4. stoletja tako nestrohnjena in s kervjo oblita, kakor da bi bila tisti dan umorjena.

20. **Torek**. Sv. *Silverij*, papež sprič., je bil na povelje arijanske cesarice Teodore pregnan na otok Pončjo, kjer je po mnogih stiskah oslabiljen umrl 20. rožn. 538. — Sv. *Florenceja*, sestra sv. Leandra, nadškofa v Sevili na Španjskem, in sv. *Isidora*, škofa v Kartagi v Afriki.

Danes je dan 15 in pol ur dolg.

21. **Sreda**. Sv. *Alozij Goncaga*, spozn. iz reda Jezusove družbe, zgleđ čistosti in nedolžnosti, varh (patron) šolske mladine. † 21. rožn. 1591. (Gl. Dan. predlanskega leta. List 25.) — Sv. *Evzebij*, škof v Samosati na Jutrovem, je pod arijanskim cesarjem Konštancijem v vojaški obleki pravoverne kristjane obiskoval in v veri poterjeval; arijanski cesar Valens pa ga je bil preganjal v Tracijo; pod cesarjem Teodozijem je bil poklican v svojo škofijo, kjer mu je arijanska ženska strešno opeko (cegél) na glavo vergla in ga ubila. — *Obletnica kronanja papeža Pija IX.*

Danes je mlaj ob 11. uri 14. m. po noči.

22. **Četertek**. Sv. *Ahacij*, sprič., viši poveljnik vojne trume 10.000 mož, je bil pod cesarjem Hadrijanom mučen s svojimi tovarši vred l. 130. — Sv. *Pavlin*, škof v Noli na Laškem, spozn., se je bil divjim Vandalom v sužnjost prodal, da je iz nje rešil sina neke uboge vdove. Ss. *Ambrož*, *Avguštin*, *Hieronim* in *Gregorij* njegove čednosti popisujejo. † 431. — Sv. *Alban*, sprič. na Angleškem. (Gl. Dan. lansk. l. List 25.)

23. **Petek**. *Jezusovo Serce*. — *Predpraznik sv. Janeza Kerstnika*. — Sv. *Janez*, mašnik v Rimu, sprič., je bil pod cesarjem Julijanom odpadnikom pred solčnim malikom ob glavo djan. — Sv. *Edeletruda*, kraljica na Angleškem, deviška vdova, je ustanovila samostan, v kterega je sama stopila. † 679.

24. **Sabota**. *Rojstvo sv. Janeza Kerstnika*. (Glej Danico predlansk. l. List 25.) — Ss. *Orencij*, *Heróid*, *Farnacij*, *Firmin*, *Firm*, *Cirijak* in *Longin*, sedmeri bratje spričevalci na Armenskem, vojaki, ki so bili od cesarja Maksimijana ob glavo djani zato, ker so bili kristjani.

Cerkveno slovstvo. *Die schönste Tugend und das hässlichste Laster*. Dargestellt von Dr. Johannes Zwenger, Fürstbischof von Seckau. Zweite verbesserte Auflage. Graz 1876. — To prelepo delo smo bili po zasluženju priporočili že 7. aprila t. l. (Gl. Dan. št. 14 in 15). Kako prav smo imeli, kaže to, da prvi natis s 5500 iztisi je bil pokupljen precej po izdaji, ter je sedaj knjiga na svitlem že v 2. natisu. V tej izdaji je tis nekoliko manjši, pa prijetniši; zato je oblika manjši in veliko pripravniši. Tudi v obsegu so slavni pisatelj imeli ozir na nasvete, ki so si jih izprosili od nekterih skušenih dušnih pastirjev, tako je delo še bolj popolnoma kot je bilo v prvi izdaji. Bodi torej v novo prav živo priporočeno, ob enem pa ponovljena želja, naj bi se ta biser skorej na svitlo dal tudi v slovenščini za naše ljudstvo.

Na Sveti gori pri Gorici bode 3. nedeljo Binkoštih slovesno obhajan spomin prikazanja in kronanja Marije Device (Apparitionis et Coronationis B. M. V.). Ta dan pride vsako leto velika procesija iz Kanala na Sveto goro. Eden znanih rojakov, kakor slišimo, bo o tej priliki pridigal.

Duhorske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Matija Koren ml. je postal župnik v Selnici; č. g. Juri Rubin, provizor pri sv. Primožu na Pohorju; č. g. France Žajdela pride za kaplana k sv. Andrašu v Slov. goricah. — Umerl je č. g. Štefan Mukič, duhoven v pokoju, 4. t. m. R. i. p. — Župnija sv. Primoža na Pohorju je razpisana do 24. julija.

Dobrotni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: Prejel g. K. Heidrich: Od preč. dekana g. J. K. v K. eno Rudolfovo srečko po čast. g. Špendalu v Mengšu.

Za sv. Očeta: Spominjaje se 1. sept. 1874. leta, ko mu je bila sreča nektare besedice govoriti s preslavnim Kristusovim namestnikom na zemlji, poklanja papežu Piju IX za letošnjega 16. junija spomin profesor gosp. Tomaž Zupan 5 gl. — Neimenovana dobra roka po gosp. J. Lorentu 3 tol., to je, 6 gl. 12 kr. star. den. — G. D. B. 1 tol. za 2 gl. st. den. „za 30letnico“, proseč sv. blagoslova.

Za afrikanski misijon: Iz Budanj po č. g. J. Stuparji 5 gl. 10 kr.

Za Leopoldovo družbo: Iz Budanj po gosp. J. St. 1 gl. 10 kr.

Za misijon v Laponiji: Iz Budanj po g. J. Stuparji 7 gl. 90 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

M. J. na L.: Kar želite zastran napevov, da naj bi se v Danici k pesmam pridevali, je dobra misel, pa spolnovati se ne more v sedanjih okolišinah.